

Fjerde søndag efter påske 2026

Salmer: 754 730/729, 192/749, Tak Gud, 752

Salme 124; (2 Kor 5, 14-21); Joh 8, 28-36

Kære konfirmander!

»*Hvornår har vi fri?*« er et spørgsmål, I har stillet mig jævnligt i de seneste måneder. Og mit faste svar har været: »*Når vi har nået det, vi skal nå.*« Sådan er det også i dag, og det, vi bl.a. skal nå, er at udrede, hvad Jesus mener med sin tale om frihed. For frihed i kristen forstand er ikke at kunne gøre præcis, hvad man har lyst til, nej det er friheden til at gøre det rette og at sige sandheden – det vil sige at følge sin samvittighed. Det kan og skal man altid gøre, vi tænker nok ikke så meget over det i det daglige, men at det kan være svært, det ved vi alle. For det handler om at tage en afgørelse, der ikke altid gør en populær, og som kan få vidtrækkende

konsekvenser for en selv. Det vil jeg fortælle jer en historie om fra det virkelige liv.

I morgen aften er det 81 år siden, at en stemme fra BBCs studie i London fortalte danskerne, at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark havde overgivet sig. Det blev langt de fleste danskere naturligvis meget glade for, så de for ud på gader og stræder for at fejre befrielsen, og mange satte lys i vinduerne som et stille udtryk for deres glæde, selv om den først skulle træde i kraft dagen efter. Der var dog nogen, der ikke kunne fejre befrielsen. En af dem var kroejeren Marius Fiil, der sammen med sin søn, svigersøn og en række andre medlemmer af den legendariske Hvidstensgruppe var blevet henrettet i Ryvangen den 29. juni 1944. Inden da havde de fået lov til at skrive til deres kære, og jeg vil læse lidt af Marius Fiils afskedsbrev til sin familie op for jer: »*Nu har klokken slået 11 og snart 12, og vi skal væk herfra, Vorherre kalder os hjem til sig, og vi får det godt alle hjemme hos ham, så godt som et menneske kan få det, vi*

er ved godt mod alle sammen, for vi ved jo, at vi går hjem til den evige hvile i Herrens arme. Og når alle I kære derhjemme holder sammen om vores kære hjem og arbejder for det, da mødes vi engang i Herrens hus, hvor der er fred og ingen krig, og til den tid må I stå sammen og holde sammen og arbejde for hjem og Danmarks sag, så den slægt, der skal bære vort slægtsnavn frem, kan sige: »Vores fædre faldt med ære for Danmark og for vores konge.««

Dette er Marius Fiils åndelige testamente, altså en arv, til sin familie og til os, og vi kan udlede af det testamente, at Marius Fiil gik i døden for Danmark i troen på Gud, fordi han havde truffet et valg om at gå til modstand mod besættelsesmagten ved at modtage våben fra England og sende dem videre til andre i modstandsbevægelsen. Han taler både om sit jordiske hjem og sit himmelske hjem, og i det himmelske hjem holder Guds søn, Jesus Kristus, altså til, han som gør os frie, sådan som vi netop har hørt ham sige til nogle jøder, der ikke helt har forstået omfanget af hans

guddommelighed. Det er altså Jesu Kristi testamente til os, der i dåben kom til at høre ham til, og det følte Marius Fiil sig forpligtet på. Jesus siger også i dag, at den der gør synden, bliver syndens træl, og at det er den trældom, han befrier os fra. Det er vigtigt at holde sig for øje, for man kan selv med de bedste intentioner blive syndens træl, det viser historien om besættelsen også, og derfor skal vi vende tilbage til den. For da Marius Fiil besluttede sig for at gå til modstand mod den tyske besættelse, gik han også til modstand mod den lovligt valgte regering, der samarbejdede med besættelserne, og det er en ret delikat side af hele sagen.

For samarbejdspolitikere mente, at det var deres fremmeste opgave at værne om folket i en situation, hvor det kom fuldstændig bag på dem, at Tyskland kunne finde på at angribe landet. Så nu ønskede de at få det bedste ud af en ubehagelig situation. Problemet var imidlertid, at de påtog sig det, nogen har kaldt et »barnepigeansvar«, de betragtede ikke folket som

jævnbyrdige, der selv kunne og burde tage stilling for eller imod samarbejdet med besættelsesmagten og træffe det rette valg efter deres samvittighed. Der er nemlig altid et valg, og man kan kun træffe det rette valg, hvis man bliver stillet over for sandheden i frihed. Og den ubarmhjertige sandhed var, at vi var krigsbesat af et regime, som spredte død og ødelæggelse i verden. At indgå samarbejde med sådan et styre var at trække for synden selv om intentionerne – som nævnt - var de bedste. Man ville føre folket uskadt frem til friheden men kom derved til at fremme Tysklands sag, og da man først havde taget beslutningen om det, var den næsten ingen grænser for, hvor langt man ville gå i besættelsesmagts tjeneste. Så man blev trælbundet af det valg, man havde taget.

Modstandsfolkene insisterede på at forholde sig frit til spørgsmålet i et besat land, de insisterede på, at der er forskel på løgn og sandhed. Men fordi de var syndige mennesker, er der også mørke sider i deres historie, det må man heller ikke glemme. Det er også en del af at

lære sandheden at kende. Det pudsige er, at vi kun kan forholde os frit til den, hvis vor samvittighed er bundet til Kristus. Man kan jo ikke bedømme, om noget er godt eller skidt, sandhed eller løgn, hvis ikke man har noget at holde det op mod. Kun sandheden gør os frie, kun i frihed kan vi kende sandheden, og frie bliver vi kun, når vi holder til i det hjem, hvor Guds søn holder til. Det forstod en mand som Marius Fiil.

Hvad er da frihed i Jesus Kristus? At være fri i Kristus er et personligt forhold, fordi han var et menneske, som forholdt sig til andre mennesker på en ganske bestemt måde; selv var han Sandheden, han gennemskuede løgn og forstillelse, og han bragte helse, tilgivelse og barmhjertighed til dem, der tørstede efter det. Jesus var sandt menneske ved at leve for andre og ved at afsløre enhver løgn. Det satte han livet ind på. Ham kom vi til at tilhøre i vor dåb. Når vi forstår, at han er sandheden, så kan vi over for ham derfor ikke længere lyve om os selv. Vi bliver nødt til at vedkende os også den del af os,

som vi ikke bryder os om, den del, hvor vi har en mængde gode undskyldninger for at handle, som vi gjorde. Men når vi erkender det, så skal vi tænke på vor dåb og vide, at det ikke længere tilregnes os, fordi vi i troen på Kristus er nye skabninger. Det åbner helt nye horisonter, for nu tilhører vi den levende, den skabende Gud, og friheden viser sig i trangen til at skabe smukke ting, i glæden ved at glæde og hjælpe andre, i lysten til at lovsynge Gud for dette, men ikke mindst i ønsket om at tjene sandheden. Det er lettere sagt end gjort, men vi går i fodsporene på kæmper. Marius Fiil var én af dem. En af de andre kæmper, har I hørt fra, når I kom til kirke, nemlig apostlen Paulus, der jo længe forfulgte de kristne – med de bedste intentioner. Så mødte han Jesus, blev kristen og selv forfulgt og fængslet, men fra fængslet skrev han smukke breve til sine menigheder, hvor han opmuntrede dem til at glæde sig. Han kunne være gået til i bitterhed over sin hårde skæbne, men han følte sig så fri i sin tro på Kristus, at han bl.a. kunne skrive, at vi skal lægge os alt, hvad der er sandt, hvad

der er ædelt, hvad der er ret, hvad der er rent, hvad der er værd at elske, hvad der er værd at tale godt om, kort sagt: det gode og det rosværdige, på sinde. Og så skal vi glæde os i Herren, blot på grund af dette ene, at han alene er sandheden, vejen og livet, og at der ikke er noget bedre sted at være end hos ham.

Det var den indstilling, Marius Fiil havde, da han skrev sine sidste ord; og det har også et budskab til os; at vi har fået meget skænket, som vi skal elske og tage vare på. Den stafet gives videre til jer, når I om lidt har fri, og jeg vil derfor lade Marius Fiils sidste ord – let omskrevet - være mine ord til jer:

Må Herren hjælpe jer, må Herren bevare jer, må Herren lyse sin fred over jer alle, og må Herren alle dage være med jer alle.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen